

F. t. l. vedr. borgerlig straffelov.

Efter de gældende ordninger vedrørende udlevering mellem Europarådets lande vil der eksempelvis uanset terrorismekonventionen kunne gives afslag på en begæring om udlevering med den begrundelse, at den mistænkte gerningsmand er statsborger i det anmodede land. Endvidere vil de konventionsstater, der har ratificeret konventionen med forbehold efter artikel 13, stk. 1, fortsat kunne afslå udlevering under henvisning til, at den pågældende forbrydelse er af politisk karakter. Med henblik på sådanne tilfælde, hvor udlevering afslås, bestemmes det i konventionens artikel 7, at den stat, hvor den formodede gerningsmand til en af artikel 1 omfattet forbrydelse befinder sig, hvis den ikke imødekommer en anmodning om udlevering, i stedet straks skal forelægge sagen for de kompetente myndigheder med henblik på strafforfølgning i staten selv.

I forbindelse med artikel 1 sikrer artikel 7 således, at en person, der er mistænkt for en af de af artikel 1 omfattede terrorhandlinger, altid vil blive retsforfulgt — enten efter at være blevet udleveret — typisk til det land, hvor gerningen er begået — eller i det land, hvor den pågældende befinder sig. Det skal dog bemærkes, at staternes forpligtelse til at indlede strafforfølgning efter at have afslået en anmodning om udlevering forudsætter, at den stat, der har fremsat den afslåede anmodning om udlevering, har straffemyndighed i sagen efter regler, der svarer til reglerne i det land, over for hvilket udleveringsbegæringen er fremsat. Ligeledes skal det fremhæves, at spørgsmålet om tiltalerejsning og sagens videre forløb i det land, der er pligtig at indlede strafforfølgning, afgøres efter de almindelige straffe- og procesretlige regler i det pågældende land. Dette indebærer blandt andet, at forpligtelsen til at indlede strafforfølgning ikke begrænser det almindelige straffeprocessuelle opportunitetsprincip, der gælder i Danmark og flere andre konventionsstater.

Gennemførelsen af forpligtelsen til at indlede strafforfølgning efter artikel 7 forudsætter, at staterne har straffemyndighed (jurisdiktionskompetence) i de pågældende sager. Efter artikel 6 påhviler det derfor staterne at gennemføre de foranstaltninger, som måtte være nødvendige for, at der i tilfælde, hvor en udleveringsbegæring er afslået, kan udøves jurisdiktion i sager vedrørende de i artikel 1 nævnte forbrydelser. Opfyldelsen af denne konventionsforpligtelse nødvendiggør en udvidelse af straffelovens regler om danske domstoles straffemyndighed. Ændringen foreslås gennemført ved en tilføjelse til straffelovens § 8, stk. 1. Der henvises til de særlige bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1.

Det tilføjes, at de af artikel 1 omfattede handlinger allerede er strafbare efter de gældende straffebestemmelser. Gennemførelsen af forpligtelsen til at indlede strafforfølgning efter artikel 7 nødvendiggør derfor ikke indsættelse af særlige strafferegler i den danske straffelov.

c. Retshjælp.

Efter konventionens artikel 8 påhviler det staterne at yde hinanden den størst mulige retshjælp i straffesager vedrørende de i artikel 1 og 2 nævnte forbrydelser. Reglerne i den anmodede stat er afgørende for, i hvilke tilfælde en anmodning om retshjælp (f. eks. om bevisoptagelse, ransagning eller beslaglæggelse) imødekommes. Dog er det efter artiklen udelukket at afslå en anmodning om retshjælp med den begrundelse, at den angår en politisk forbrydelse.

Efter artikel 2 i den europæiske konvention om retshjælp i straffesager kan en begæring om retshjælp altid afslås, hvis den angår en forbrydelse, der af den stat, over for hvilken begæringen fremsættes, betragtes som en politisk forbrydelse (eller en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse). Reglerne i denne konvention er grundlag for Danmarks retshjælp til Europarådets lande, og den ovennævnte bestemmelse i artikel 8 i konventionen om bekæmpelse af terrorisme vil således indebære en begrænsning af danske myndigheders adgang til at afslå en anmodning om retshjælp. Justitsministeriet finder imidlertid ikke, at en sådan ændring kan give anledning til overvejende betænkeligheder i sager vedrørende de af konventionen omfattede terrorhandlinger. Det bemærkes herved, at der i sager om politiske forbrydelser vil være væsentlige forskelle mellem på den ene side at imødekomme en anmodning om retshjælp til brug for behandlingen af en straffesag i et andet land og på den anden side at imødekomme en anmodning om udlevering af den formodede gerningsmand. Ligeledes skal det fremhæves, at en begæring om retshjælp efter konventionens artikel 8, stk. 2, altid kan afslås, hvis den anmodede stat har vægtige grunde til at antage, at begæringen om retshjælp er fremsat med det formål at tiltale eller straffe en person på grund af hans race, religion, nationalitet eller politiske overbevisning, eller at den pågældendes retsstilling kan blive forringet af disse grunde. Efter justitsministeriets opfattelse er det derfor ikke påkrævet at tage forbehold over for bestemmelsen om retshjælp i konventionens artikel 8.

3. Som nævnt ovenfor finder justitsministeriet, at der bør tages forbehold over for konventionens artikel 1, der i sager om de af artiklen omfattede